

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékire küldve:	
Helyben.			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy óra	1	Egy óra	1
	Egyeszesim ára 4 fillér.		

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **II. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Magyar tornászokról.

Két napig Debreczenben az izmos karu, domboru mellü tornászoké volt a nap dicsősége, elismerése, virága, tapsa. A debreczeni tornászó egyesület versenytér avató ünnepe, a fővárosi és vidéki érdeklődők összeseleglése miatt valóságos országos jellegűt öltött.

De nem magával e nagyszabású és nagyhatású ünnepséggel akarok foglalkozni, annak a részleteit, sikereit megírták és megírják az újságtudósítók. A tornászokról és a tornászokhoz van néhány szavam.

Őszinte barátja vagyok a tornászoknak és a tornászoknak. Mert különösen az idegroncsoló pettyhüdt városi élet mellett szükséges az erőnek, izmoknak ilyen mesterséges fejlesztése, edzése, amit pedig az irodai munka által lekötött halvány városi férfinép a tornacsarnokon kívül aligha művelhetne sikeresen.

Már pedig minden vonalon testileg is izmos, edzett nemzedékre van nekünk szükségünk. Edzett, erős test biztosítja az ép lelket, a kitartó erőt; de szerintem a magyar tornászó egyesületek még azzal nem teljesítették kötelességüket, még azzal nem feleltek meg hivatásoknak, ha a helyi, az or-

szágos vagy éppen a világversenyekre kitűnően kidolgozott karu, lábú, mellü, deraku bajnokokat állítottak ki vagy állítanak ki a porondra. A oknak az izmos, győzhetetlen bajnokoknak egy-szersmind a magyar erő tiszteletet gerjesztő kifejezése mellett a magyar nemzeti szellem, eszmények, érdekek határozott képviselőinek kell lenni, itthon, mint az idegenben.

Minden magyar tornaegyesület terme az izmok fejlesztése mellett kell tehát, hogy a magyar nemzeti szellem istápolásának is csarnoka legyen, sőt mintegy kufforrás is azokra nézve, a kik távolabb esnek ezen büvőkörből. A magyar tornászoknak tehát nem szabad megállapodni a versenyporondon, de karjoknak izmával, lelköknek meggyőződésével kell hogy a nemzeti szellem hirdetőinek és oltalmazóinak az öntudatos seregébe szegődjenek és pedig különös képpen a nemzetiségek lakta városokban, ahol a magyarság testi, mint erkölcsi ereje többnyire szétforgácsolva, megvetésnek kitéve kallódik el. Pedig a gyűlölködő nemzetiségek között sok szájaskodónak a fékezésére, leintésére és viszont a magyar erőnek és erénynek a csoportosítására szolgálhatna és szolgálna is a nemzeti tornaterem, melynek ilyen alapon való szervezésére és ilyen

irányban való vezetésére hívom fel a magyar tornászoköröket. Ekkor a gyűlölködő nemzetiségi vidékeken édes magyarságunknak megannyi végvára, bástyásháza lesz a magyar nemzeti tornacsarnok, melynek cserfalombos homlokzatáról villámtűzként, vakítóan ragyog az agyarkodók sunyi szemébe a költő hadvezér hatalmas jelszava:
 Ne bánts a magyart!

Ifjabb Móricz Pál.

Kortes tantelügyelő.*

— Ajánlva Bakonyi Samu dr. országgyűlési képviselő figyelmébe. —

(K. B.) Csongrádmegye tanfelügyelőjéről, dr. Tergina Gyuláról már néhány ízben megemlékeztünk lapunk hasábjain.

Széles körben a legnagyobb feltűnést keltett Dorosma község képviselőtestületének f. évi június havában hozott azon határozata, melyben kimondatott, hogy a község, mint erkölcsi testület a megyei kir. tanfelügyelőséggel mindaddig, míg annak élén dr. Tergina áll, nem tárgyal és nem értünk.

Ugyancsak kínos feltűnést keltett annak a ténynek nyilvánosságra jutása, hogy a kir. tanfelügyelő hivatali minőségében ki-

*Ezt a felháborító és botrányos esetet a képviselőházban való szótétel végett ajánljuk dr. Bakonyi Samu országgyűlési képviselőnk figyelmébe. Szerk.

Azok a régi debreczeni diákok.

Ha most végig megyek az erdő utain s lábam alatt nézem az elhült levélkéket s fejem felett elhaló madáréneket hallok, valami kedves, feltehetően kedves dolog jut eszembe.

Vannak e városnak olyan alakjai, a kik idejönnek, ide, haza a délibabos puszták kellő közepébe, mikor az újra kivirult élet örömeiben ujong a természet, mikor a kalászos rónák hullámzó tengerét bearanyozák a nap sugarai, a vadvirágos rétek selymes, puha leple színek gazdagságában pompázik, erdők sűrűjében úde árnyék, hol mintegy életet lehel beteg tagjainkba a gyenge pázsit, a bozontos bokor és a fák dús koronája s ott találjuk mindenütt a természet zengő dalnokait, fölemelkednek az ég felé s fáradhatatlan hálával éneklők imájukat a messze magasságba; s majd mikor elhal az ének, elhullnak a lombok, megrikkulnak a bokrok, elszárad a fűszál, elhervad a virág, elenyésznek az „arany kalászszal ékes rónaságok“, majd mikor az egész természet haldokolni készül, eltűnnek, mint a puszták délibábjai.

Azok a régi debreczeni diákok, azok a vénülő fiatal emberek, a kik a feledhetetlen „alma mater“ falai között töltötték az élet legkellemesebb részét.

A kedves emlékek, a sok jó barát, a sok jó rokon, a szerető szülők, mind egy-egy bilincse lelkünknek a drága szülőföldhöz. S mi más ottan élni, hol nincsen semmi emlék, nincs régi barát, rokon, nincsenek ölelő szülők.

Bizony keserűség fogta el lelkünket különösen az első távozáskor.

Elmentem arra a bérczes Erdély ősi várába, egykor a magyarság, kurucz fejedelmek drága otthonába: Kolozsvárra.

Öröm volt látni e Királyhágót, Erdélyt, üdvözölni a székelyeket, de legnagyobb öröm volt keblünkre szoritani az egész váratlanul ott talált régi, debreczeni barátokat.

Egyszerre megteltek előttünk az ó falak, meg a hegyek, a völgyek, a rétek, az erdők, nem a mi gyermekkorunk, de a százasok multak büvös emlékeivel.

Órákon keresztül elbeszélgettünk a Bethlenekről, Bocskaiakról, a Rákócziakról, Apor Péter magyarjairól, a nagy kurucz fejedelem szegény katonáiról, s aztán a sza-

badságharez székely hadairól szóló énekekkel simítottuk el fájó örömlenket.

Aztán a mai kor keserűségei szaggatták szívünket, megemlékezve a székely nép pusztulásáról, az oláhok gazságairól; az osztrákok hahotás fosztogatásáról, a Habsburgok lelketlenségéről, a magyar talpnyalásról.

De legkeserűesebb volt, hogy mi semmit sem változtathatunk e szomorú jelenen.

Azok, kiket addig még sohasem láttunk, barátokká, testvérekké és jövőnket keserű szülőkké lettek előttünk.

Második otthonunkra találtunk Erdély „erdős völgyes szép hazájában.“ Éreztük gondolatunk minden pillanatát, hogy az őseink által megáztatott szent hazába vagyunk, éreztük azt az igaz hálát elődeink iránt, azt a szeretetet a föld minden por-szeméhez s lelkesedésünk egy magasztos imába vegyült, melyben óhajtoztunk egy jobb jövőt s fogadoztunk kitaró munkásságot a hazáért.

Igy tanítottak minket itten, az ős col-légium falai között hazaszeretetre.

Minden óráinknak végső gondolata ide

fejtet működése ellenértékéül Kis-Kun-Dorosma község közpénztárából utiköltségek és nipi díj cziméu 20/1898. sz. a. 299 korona 20 fillér összeget utalványoztatott ki magának.

Ez az érem egyik oldala.

Nézzük az érem másik oldalát.

Ugyanaz az állami tisztviselő, aki olyképen szerez jogtalan jövedelmeket, hogy köztisztviselői hivatalos hatáskörében teljesített munkásságát külön a községek pénztárából is díjaztatja magát, felfelé a stréberek természetes alkalmazkodási készségével iparkodik magát kedvelt egyénné tenni és erre a célra — népoktatás fejlesztése terén működni hivatott férfi a politikai választásokba való teljesen illetéktelen és önmagát feltoló viselkedésével véli a helyes módot és eszközöket megtalálni.

Minden beszédnél ékebben szól a — tett maga; bemutatjuk tehát Tergina urat a saját cselekményében. Megszólattuk őt magát.

Jegyzőkönyv,

felvétel Kisteleken 1901. évi május 23. án nagyságos Tergina Gyula kir. tanácsos tanfelügyelő, Tomkó János igazgató-tanító és Greskovits Lajos közbejöttével a tanfelügyelői látogatás alkalmával.

Tergina Gyula kir. tanfelügyelő ur négy kérdést tett fel Greskovits Lajos, tanítónak, melyekre az a következő írásos felelet adta:

1. Kivánja-e Greskovits Lajos, hogy saját érdekében valamely vidéki városba áthelyeztetessék s kerü-e áthelyeztetését?

Áthelyeztetésemet nem kérem a következő indokból: Kisteleki születésű vagyok. Apám, anyám és testvéreim sírja e helyhez köt. Feleségem s két gyermekem szintén idevalók, kik az edes szülőföldtől elválni fájdalom nélkül nem tudnának. Ugy apósom és anyósom — kik szintén kisteleki születésűek — öregségüknel fogva, továbbá házból, kis földből és szőlőtől álló vagyonunknál fogva is Kistelekhez vannak kötve. Ágg koruk azonban gyámolításra szorul, mely gyámolítást bennem és feleségemben lelik fel. A magas Miniszteriumnak és a tanügynek pedig nem áll érdekében, hogy egy család szétválásával azt úgy anyagilag, mint lelkileg tönkre tegye; mar pedig családom, elhelyeztetésem esetén, mindkétféleképpen tönkre lenne téve, a mi pedig az én tanítói működésekre is, me-

tért meg, a délibabos szülőföldre. És az volt még a legkedvesebb, beszélgetni azokról a kalászos rónákról, vadvirágos rétekről a mi kedves Nagy Erdőnkőről, a most már széjjel széledt barátokról, mindenről, a mi feledhetetlen előttünk, — megemlékezni gyermekkorunkról, tanítóinkról, tanárainkról, az együtt töltött órákról, a komoly munkáról, a diák élet furesaságairól, mindenről, a mi csak életünk itthon eltöltött részét mindenkorra a legkellemesebbre festette.

Igy élnek a távolban azok a régi debreczeni diákok baráti körükben.

Ugy ragyog ő előttük ez a drága szülőföld, mint az a Hajnacsillag az égen, úgy epekednek utána, mint a szomjas karaván a tündöklő oázisba rejlett üdítő csermely után.

Ezért válnak el oly nehezen tőle s ezért fognak mindenkor a legnagyobb örömmel feleje közeledni, amikor erre csak alkalom nyílik. . . . Óreg Debreczen, öreg kollegium titeket sohasem felejtenek el a tavozók.

Ifj. Kertész István

lyet tiszta lelkiismeretem szerint iparkodom betölteni, zavarólag hatna.

2. Igéri-e Greskovits Lajos, hogy az állami gondnokság által ő ellene vádképen felhozott társadalmi dolgokba, melyek nem tanítói kötelességek, nem fog beleavatkozni?

Kijelentem s igérem, hogy semmi oly társadalmi dolgokba, melyek a tanítói tekintély és állással össze nem férnek, nem fogok foglalkozni.

3. Mily viszony fűzi a Szerencsen lakó Zsák Frigyes igazgatóhoz s igéri-e Greskovits Lajos, hogy Zsákékhöz pusztán mint rokoni összeköttetés csatolja s igéri-e, hogy Zsákék politikai érdekét nem fogja előmozdítani, illetve abba beleavatkozni?

Kijelentem s igérem, hogy valamint eddig, úgy ezután is Zsákékhöz tisztán rokoni, illetve testvéri összeköttetés fűz és fűzött; miután eddig sem, úgy ezután sem fogom a Zsákék érdekeit politikai dologban előmozdítani, képviselni.

4. Igéri-e Greskovits, hogy politikai dolgokba nem fog fel tűnőleg beleavatkozni s ily dolgokkal nem fog foglalkozni?

Igérem és fogadom, hogy politikai dolgokkal foglalkozni nem fogok és pártoskodásba bele nem fogok menni, máskülönben politikával eddig sem foglalkoztam s nem fogok foglalkozni.

A tanfelügyelő ur azon határozott kijelentésére, hogy ha a fenti négy pontban kifejezett dolgokat ígéretéhez képest megtartom, akkor nem leszek Kistelekről elhelyezve, még egyszer kijelentem s igérem, hogy az előbb elősorolt dolgokat, amint azokat megígérttem, meg is fogom tartani.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Kmft.

Tergina Gyula, s. k. Greskovits Lajos, s. k.
Tomkó János, s. k.

Ha figyelmesen végig olvastad ezt a jegyzőkönyvet és jól megértetted annak tartalmát — úgy töröld ki a szemedbe lopózott könyveket edes magyarom.

Mert egyrészt mély megatottság, másrészt benső fájdalom és méltó felháborodás kell hogy erőt vegyen rajtad, amikor szemid elé tárva látod, hogy Magyarországon az alkotmányos élet idejében, tehát sem orosz, sem osztrák elnyomatás korszakában, nem az abszolutizmus idejében, hanem oly közviszonyok középette, amikor az alkotmányosságnak legalább a külsőségei megvannak, az államot magyar tanító igérenni s elfogadni kénytelen, hogy megtagadja magát, elveit, politikai felfogását, megszakítja vérégi kötelékét — nehogy megváltna kelljen szüleinek, testvéreinek sírjától, az edes szülőföldtől, s nehogy feleségének agg szülei megfosztassanak eltűnt alkonyán az utolsó gyámolítástól. Az a szegény állami tanító könyörög, igéri és fogad mindent és arról sem feledkezik meg, hogy reámutasson arra, hogy a miniszteriumnak és tanügynek nem áll érdekében, hogy egész nagy család anyagilag mint lelkileg tönkre tétessék, sőt az áthelyeztetés az ő tanítói működésére is zavarólag hatna. Pedig eddigelé kifogástalanul töltötte be tanítói hivatását. . . .

A tanítói állás mikénti betöltése! Ez ugyan mellékes. Erről hiába beszélsz a jogos önértzet hangján szegény magyar állami tanító! A hátad mögött ott áll hivatali főnököd, csörgeti lánczaidat, hogy figyelmeztessen, tőle függ egész jövőd, a magad és családod biztonsága, jóléte, életednek minden csekély öröme.

Mert a jegyzőkönyvet felvevő nagyságos királyi tanácsos tanfelügyelő ur főgondját nem a tanítói működés ellenőrzése és az általad elért tanítási eredmény szigorú és igazságos méltatása képezi, hanem a

tanév végén azért biciklizik hozzád, hogy közvetlenül az általános választások küszöbén a te politikai magatartásodat irányítsa és hivatali jogkörének hatalmával visszariaszson attól, hogy gondolkodni és politikai jogaid gyakorlásánál véleményednek kifejezést adni merészelj. Ha mégis megteszed, úgy elpusztulsz szülőföldedről, megválsz a családi sírhelytől, elhagyod kell kis gazdaságodat, a mi pedig rongyos fizetésed mellett megélhetésedhez szükséges és elmehetsz a tótok vagy oláhok közé, új tűzhelyet alapítani.

De ez a veszély csak akkor fenyeget, ha lelkesedsz a magyar történet hagyományaiért, a feladott és elkobzott jogok visszaszerzéseért, ha szívedben él az állami jólét és nemzeti előhaladás, a politikai függetlenség és polgári szabadság és egyéb magas eszmék iránti fogékonyság.

Mert ha a kétféjű sas, a fekete-sárga zászló, az osztrák összbírodalom és az idegen osztrák vagyoni érdekek istápolása iránt hevül a véred és érzedetnek méltó módon kifejezésül a közösgyes kormányparti képviselőjelölt érdekében szives örömet ugrasz, kiabálsz, larmázol, rugasz, vagsz és kapálsz, — akkor légy nyugodt.

Tomkó János igazgatónak nem kellett aláírni a fenti nyilatkozatot; neki nem kellett igérenni és fogadni, hogy politikai dolgokba nem avatkozik és soha politikai dolgokkal foglalkozni nem fog; Deák és a többi kisteleki pecsovics tanítónak nem kell tartani az áthelyezéstől, hanem Zsák Frigyes az Enyedi miniszteri tanácsos lelkétsége és személyes boszúja vgrebajtásában készségesen segédkező nagyságos tanterfő elhelyeztetése Kistelekről, Greskovicsot pedig, Zsák sógorát, az elhelyezéssel való fenyegetéssel akadályozta meg politikai jogainak szabad gyakorlásában.

Az államosítás előtt ugyanis Zsák és Greskovics kisteleki községi tanítók lelkes tagjai voltak a kisteleki függetlenségi és 48-as népkörnek; a tanfelügyelő és az akkori kormányparti képviselő az ő elvonással öntudatosan és jól bevált számítással a pártkört szellemi erejében támadták meg.

Enyedi mandátuma a földolog; a választás tisztasága, a célhoz vezető eljárás hitványsága, az mellékes; a mi szegény vármegyénk mai szomorú viszonyai közé méltóan beillik a kir. tanfelügyelő kortesi szerepköre.

Egy egész magyar család, egy szegény állami tanító összes kozzátartozóinak nyugalmánál és békéjénél, a tanügy minden komoly érdekénél előbbre való az, hogy a képviselőválasztásnál a miniszteri tanácsos urnak egygyel több illetve az ellenzéki jelöltnek egygyel keve-ebb szavazata legyen.

Tergina ur ezt az utat ismeri olyanok, a mely — a főigazgatósághoz vezet. Tegyen az izlése szerint. Lehet, hogy neki van igaza és „a tanügyek terén“ így lehet kiváló érdemeket szerezni.

Az állami tanítók ügyét azonban nem hagyjuk ennyiben.

Az előttünk álló feladat világos.

Vége is nem azért történt a népiszkolák államosítása, hogy a volt községi néptanítók, eddig szabad emberek és önértetes állampolgárok testületéből most rabszolgák csoportját alkossa a tanügyi igazgatás alacsony szelleme.

Hogyan neveljen önértetes polgárokat a magyar hazának az a szegény, testet és lelket felemészítő nehéz munkával agyoncsigázott, a megélhetéssel küzdő állami tanító, a kit a közoktatásügyi kormány képviselői teljesen kivétkeztetnek önmagukból, a kikből kiölnék minden önértetet és a kikben jellemm fejlesztik a férfiatlan

alázatosságot és a szolgáló meghunyászkodást.

Tiltakozó szavunkat emeljük fel az ellen, hogy a kinevezésen alapuló rendszer a tanítók függő helyzetét oly irányban zsakmányolja ki, hogy politikai jogaik gyakorlásában a helyzettel megalkuvás egyetlen útja engedessék nekik és mozgatható bákok módjára olyképp használtassanak fel, hogy kortes tanfelügyelők a saját előmenetelükhöz általuk szerezzenek kiváló érdemeket.

Tisztázni kell a kérdést, hogy Greskovits féle jegyzőkönyvben foglalt rendelkezések Tergina ur saját elhatározásából avagy felsőbb utasításra tettek; tisztázni kell a kérdést, egyáltalán van-e tudomása a közoktatásügyi kormányának az itt elmondottakról, helyesli-e a tanfelügyelő eljárását, avagy indokolt szükségét látja oly intézkedések megtételének, hogy jövőben a tanfői az állami tanítók politikai életébe való illetéktelen és vakmerő beavatkozástól egyszer s mindenkorra a leghatályosabban eltiltassanak.

Ezekre a ma még homályban lévő kérdésekre, ha előbb nem, a legközelebbi budget tárgyalásnál fog a közoktatásügyi miniszter nyílt feleletet adni. mert a képviselőházban kell megörökíteni a fenti jegyzőkönyvet, mely hü kinyomata a mai kor szellemének és ékes bizonyítéka a Széll-kormány által hangoztatott tiszta választások és egyébb szabadelvűséget hirdető jelszavak ürességének és az egész mai kormányzati szellem — farizeusságának.

A tüdőző parancsnok jó ideája.

A csevegni szerető jó Publig Ernő barátunknak ismét egy jó gondolata támadt. — E sorok írójával beszélgetvén a következőket mondta:

„Mikor most a Bika szálló istállója égett és füstölő tetejéről lenéztem arra a hatalmas nagy udvarra, melynek nagysága folytan nem tehetett a kárteknő — elem több kárt, eszembe — jutott egy Amerikából hazaérkezett honfi tarsunk meseje, a ki nem atallotta azt a nagyást kiejteni a száján, hogy Chicagó város közepén csak azért, mert a gyermekeknek azon a környéken nem volt friss levegőjük, egy három millió dollár értékű háztömböt kisajátítottak és a helyére parkot csináltak üdítő szökő kutakkal.

Három millió dollár! 15 millió koro na! Ki lehetne vele fizetni Debreczen város adósságát!

De nem. Inkább még egy kis adósságot csináljunk és a Bika szálló hatalmas udvarát parkiroztassa a város. Ez a Publig Ernő ideája.

Az istállót egészen el kell bontani, (az omnibus lovak masutt is elállhatnak) a jelenlegi orpheum helyiséget, vagyis színpadot és vízmentes ponyvával ellátott néző helyet egészen hátra kell tenni és az összes helyiségekből egy óriás parkot létesíteni. Latuk ezen a nyáron, hogy a közönség nem tudott hova menni. A nagyerdő csak delutánra való, este igen hűvös és ki van az ember téve a meghülés veszélyének.

A Bika szálló jelenlegi konyhája rossz helyen van. Eleget érzik évek óta az orpheum látogatói az égetett zsirszagot, mely az ablakon tödul ki. A konyhát átkellene tenni a jelenlegi „Kis Bikába” a József kir. utcába, a jelenlegi konyhából pedig igen kényelmes szobákat lehetne külön társaságok részére alakítani. (Nem bígli bankot értek.)

Az idea kitünő! A jelenlegi szemétdombos, dísznóákkal ellátott, hetivasárra beérkező parasztszekereket befogadó udvar helyén park lenne, rácsfal esetleg a szűk utcára, mint van Budapesten a Károlyi-palota kertje a Kaplony utcára.

De ha ennek az ideának a jósága az összes tanácsstagok helyeslésével találkozánk is, ki mer a kivitelbe bele vágni?

A mindenható főmérnök? Hiszen ez az egész parkirozás nem sokba kerülne, ő pedig csak drága dolgokat szeret keresztil vinni. — (Azért nincs a nagy tanács terem még most se megnagyobbítva, mert keveset zarnak rászánni. — Adnának csak vagy 180.000 koronát rá, mindjárt lenne terv is, vállalkozó is.

Há' nincs Debreczenben „szépitészeti bizottság”? —

Ezelőtt 24 évvel volt. Akkor akarták a város javát igazán szívükön hordozó férfiak a Stenczinger hazat ki-ajátítani, az ártézi kutat a városhaza elébe furatni, mely ártézi kutat a Bach huszárok azért akarták a nagy templom elé tenni, mert félték, hogy odajön a Kossuth szobor, a temetőket rendezni stb. Ádám hol vagy? Szépitészeti bizottság hol vagy?

Vagy annak is csak városatyák a tagjai? Tehat virilisek és olyanok, a kiket a nép kegyel. Olyan a ki ért valamit az ilyen dolgokhoz, de nem város atya, ha meg oly üdvös ideát hoz is fel, csak a lapokra van utalva, hogy eszméit ki fejthesse. Lapokat pedig nálunk kevesen olvasnak. „Nem szoktam helyi lapokat olvasni” veti oda fitymalólag egyik másik városunkban élő, de azt mindig becsmerlő epigon.

„Azért nem tudsz semmit!” (egy kis megszakítás és hogy meg ne aprehendáljon) arról a mi a városon megtörténik.

Tehat bizzuk a szépitészeti bizottságra a Bika szálló nagy udvarának a város beleegyezésével való parkirozást.

Ez volt a Publig Ernő ideája, mikor a füstölő romokon állott. Ha e néhány sort elolvassa az ember, akkor jön rá, hogy nem is olyan rossz idea.

A református lelkészek egyenruhája.

(Az aradi vélemény.)

A újságok nemrégiben fölvetették a református lelkészek egyenruhájának problémáját, a mely fölött élénk disputa indult meg Uray Sándor, aradi ev. ref. segédlelkész a következőkben mondja érdekes véleményét az egyenruha kérdésében:

Mindenekelőtt kijelentem, hogy a lelkészi egyenruhának teljes mértékben hive vagyok.

A kisebb gyülekezetek lelkészeit kivéve, nem hiszem, hogy volna olyan lelkészársunk, aki annak szükségét ne érezné; különösen pedig városi exponált helyen alkalmazottak lépten-nyomon tapasztaljuk a megismertető és megkülönböztető ruházat hiányát.

Ez az eszme különben nem új keletű; sőt a régi időkből határozott bizonyosságunk van arról, hogy a ref. lelkészek papi öltönyt viseltek. Igaz erre nem dogmába preseit törvény ereje kényszerítette elődeinket, hanem a tapasztalat és ősi, refomációkorabeli hagyomány.

Ezt bizonyítja a Geleji-Katona-féle „Egyházi kánon” 83. szakasza, mely a lelkészek ruházatáról a többek között így nyilatkozik:

„Bár az új szövetségi lelkészeknek semmi határozott öltözet formát nem ren-

delt a szent irás: mindazáltal tartoznak ők ebben is a rendre figyelni, úgy, hogy az ő öltözetök legyen a rendnek és szent hivataának megfelelő... melylyel őket mind a katonától és más világi rendektől, mind más felekezeti egyháziaktól első tekintetre meg lehessen különböztetni és ismerni...”

A lelkészi egyenruhaviselés kegyeletes szép szokása az 1860-as éveken teljesen háttérbe szorult, minek magyarázata, — akkor élő szemtanuk előadása szerint — a következő:

A német világban mindenféle politikai hatóság megkövetelte a ref. lelkészeket, hogy előtte borotvált arccal és reverendában jelenjenek meg. Ezen igaztalan kényszerítés után nem maradt el a visszahatás. A ref. papság és egyház függetlenségének megóvása nemzeti érdek volt s így a több más parancsokkal szemben ellenszegültek az egyenruhaviselés parancsának is, mert a német diktálta. Ez időtől kezdve tényleg nem viselnek a ref. lelkészek — a liturgiai paláston kívül — egyéb egyenruhát.

Az 1891-iki zsinaton már újból szóba jött a papi egyenruha kérdése, s midőn a törvényalkotók az egyházi törvények átdolgozásával foglalkoztak, dunántúli egyházkerület főiratot intézett hozzájuk, hogy a pópoknak tegye kötelezővé a reverenda viselését. Az ügy akkor még nem volt megérve, sem előkészítve s így egyelőre elaludt.

Ugy tekinthetjük ezt, mint egy hatalmas reformtörekvést, melynek megvalósulása bizonyossága lesz egyházunk fejlődésének s modern haladásának. Saját érdekünkől, tekintélyünk megóvásáról van itt szó.

A ruházat tekintetében uralkodó szabadság ma már szabadsággá lett és ha a zsinat, a többség óhajának engedve előírná a meghatározott egyenruha viselésének kötelező voltát, ebben csak túlzással és nagyfokú elfogultsággal láthatná bárki is az ő egyéni szabadságának szárnyszegését. Ha függetlenségünk s biblikusságunk jelszavával annyira dobálózunk, akkor könnyen leronthatnók a templomot s a Sákramentumokat is a nép, a királyi papság kezébe adhatjuk.

Mikor az ői ref. thegologia ifjúsága első nagygyűlését tartotta Debreczenben 1900-ban, a kollegákkal beszélgettünk az egyenruha-kérdésről egymás között s mindnyájan pártoltuk azt. És ha a mostanság is gyűlésező papnövendékek hívek maradtak a kezdeményező terveihez, azóta már bizonyosan szóba hozták ezt a dolgot a nagygyűlésen. Itt megjegyzem, hogy a pesti növendékek tényleg viselnek is egy ismertető jelt: fekete szalon-öltönyt, magas mellénnyel. A főntemlített nagygyűlés után a debreczeniek, kolozsváriak és a pápaiak is követték a példájukat.

VAPI HIREK.

A Kossuth képek és ereklyék

kiállítására, mely szeptember hó 16-án az iparosok Otthonának dísztermében (Simonffy utca I-ső bérház 11-dik emelet) nyílik meg, már is érkeztek egyesektől képek és tárgyak. Így a többek között: Lengyel Imre ur 1848-49 évi Bocskay huszárfőhadnagy neje Ujvárosi Szabó Mária urnő beküldötte azon életnagyságu mellképét Kossuth Lajosnak, melyet a forradalom leveretése után éveken keresztül rejtgetett a h. böszörményi szőlőskertje pajtájában. — Ezen képeretébe van illesztve egy bucsuszózat, melyet Kossuth Lajos, mint száműzött intézett a magyar nemzethez, ez saját kezeirésének

utánzata. Erdélyi Mihály nyugalm. városi gyámpénztárnok ur egy 1848-iki Kossuth képet strucc tollaskalappal, valamelyik Heckenast-féle képeslapból kivagva. — Övegy Dávidházy Imrené urnő egy képkeretben többrendbeli Kossuth-bankjegyet. — Komlóssy Arthurné urnő két rézgyertyatartót, a melyet Kossuth 1849-ben a város házában használt íróasztalán, több rendbeli Kossuth érmet, Foltényi Vilmos veterán színművészünk az 1848. évi első magyar független felelős miniszterium csoportképét (köztük Kossuth mint pénzügymin.) Kardos László egy nemzetiszíni zászló: Kossuth arcképével (ünnepegyünetre készült alkalmi darab) és még számosan igérték meg, hogy a birtokukban levő Kossuth képeket és ereklyéket felfogják küldeni az Iparos Outhoba, hol is a rendezőség nevében Nagy Albert ur veszi át a tárgyakat és ad róluk előmervényt. Felkérjük a t. közönséget, küldje el bizalommal feltékenyen örzött Kossuth kincseit, meglássák önmagok is mily gyönyörűséggel fogják szemlélni, hogy mennyi sok szép emléket lehet hirtelen összegyűjteni Debreczen ösmagyar lakosai köréből. A casinók és más társadalmi egyletek is bizonyára szíves keszszéggel felajánlják a birtokukban levő életnagyságu olajfestésű Kossuth képeket, szobrokat és egyéb ereklyetárgyakat. A kiállítás nem művészeti versengés, hanem inkább történeti tárlat lesz, melyet érdemes lesz megtekinteni minden jó magyar embernek. Mindössze 3—4 napig tart az, s a befolyó tisztajövedelem a leg-hazafiasabb czélra a marcius 15-diki alapra ajánlatot fel. Belépti díj egy személyre 10 kr. (20 fillér), iskolás gyermekek és tanintézetek növendékeinek, ha tanító k vezetés alatt csoportosan jelentkeznek, növendékenként 5 kr. (10 fillér.) Ajánljuk e kedves tárlatot a hazafias nagy közönség, a szülők, a tanítók és tanítónők becses figyelmébe, A kiállítás rendezősége.

A polgári lövészegylet nagyversenye.

A debreczeni polgári lövész egylet nagyerdői pályáján két napig tartó nagy lövész versenyt rendezett. A verseny tegnap ért véget és a főlövész mesteri czímet és az ezzel járó díjat (diszes kiviteli nagy ezüst kanesó) ezuttal is Fodor József mérnök nyerte el, ki ezenkívül még egy 50 koronás és egy 20 koronás aranyat is nyert. Délben társasbéd volt, melyen számos felköszöntő hangzott el. Nem a legjobb benyomást kellette, hogy a városi tanács távollétével tündökölt, amit különben minden évben tapasztal az egylet, bizonyítékául annak, hogy a város hivatalos urai egyáltalában nem érdeklődnek e szép sport iránt.

Sorsolás a városházán.

A gör. kath. templom építési költségeik fedezésére rendezett tárgysorsjáték sorsolása tegnap délután volt a városhaza nagytermében. Nagyközönség volt jelen izgatottan vártak ki nyeri a főnyereményt. A 2500 korona értékű főnyereményt a 41889 sz. sorsjegy az 500 korona értékű nyereményt a 3270 sz. 2 drb. 200 korona értékű nyereményt a 3723 és 30169 sz. sorsjegyek nyerték. Azonkívül kihúztak még 5 50 korona értékű, 200 drb. 5 korona és 300 drb. 2 korona értékű nyereményt, ki a 2500 koronás nyeremény tulajdonosa még nem tudni.

A Hajdu-Böszörmény és Vidékéből

egy keseredett hangú, érdes nyilatkozatot közlünk lapunk más helyén. Bizony nanási

diákok által beküldött híreszkere válasz ez. Mi azt a cikkcséket a beküldők felelőssége mellett adtuk le és azzal semmi tekintetben felelősséget nem vállalunk, minthogy sem oka, sem értelme nem volna és nincs is annak, hogy a testvér hajduváros, Böszörmény főgymnáziuma ellen törjünk, sőt szívből, őszinten kívánjuk annak a felvirágozását a nanási főgymnáziummal együtt. Meltánytalan és igazságtalan tehát a vad, hogy a „Debreczen” a böszörményi főgymnázium rontására törne, mert ösmerjük ennek a hivatását, becsét és azt testvéri szeretettel méltanyoljuk. Félreértés, neheztelés tehát ne legyen mi közöttünk, a miként hogy hisszük is, hogy nem lesz. Azért a magunk részéről is szívesen járulunk a Benedek János t. barátunk által kiadott nyilatkozathoz és pedig nem főszerkesztő barátunk befolyásolása folytán, hanem azért, mert a testvér hajduváros főgymnáziumának a multban, min a jelenben kifejtett nemes hivatását értéke szerint becsüjük és így annak gyarapodását őszintén kívánjuk. Béke velünk. Felelős szerkesztő.

Elmaradt diszebéd.

A Kossuth ünnepély napján első határozat szerint egy diszkomát is akart a rendező albizottság tartani. — A Bikában akarták ezt a bankettet megtartani, de ez most elmarad. Kertész János bátyánk, pártunk derék és érdemes elnöke a délelőtt tartott albizottsági ülésen azt javasolta, hogy ezt az ünnepi ebédet ne tartassák meg, mert az ünnepély dus programja erre időt szakítani nem enged. A bizottság elfogadta Kertész János indítványát azon megtudással, hogy este, az ünnepségek után, étlap szerint etkezik majd a polgárság a nagyerdőben, a Dobos pavillonban, a hol a gyönyörű hazafias ünnepélyt befejezzük.

A jövő évi költségvetés és 60 perzentos pótdó.

Roncsik Lajos főszámvevő összeállította és a ma tartott teljes tanácsülés elé is beterjesztette a város jövő 1903-ik évi költségeloirányzatát. A költségvetés több mint félmillió korona hiányt mutat fel, mi a főszámvevő szerint onnan ered, hogy a közgyűlés megszavazta a kiadásokat, azonban fedezetről nem gondoskodott, és miután nincs miből ezt a hiányt fedezni, a főszámvevő 60% pótdó kivételével javasolja a félmillió korona hiányt pótolni.

Az összeállított költségvetés szerint a

Rendes kiadás	2.541.457	kor.	70	fil.
„ bevétel	2.237.814	„	93	„
Rendes hiány	303.642	„	77	„
Rendkívüli kiadás	637.258	„	77	„
Rendkívüli bevétel	376.308	„	80	„
Rendkívüli hiány	260.949	„	97	„
Ehez adva a rendes hiányt	303.642	„	77	„

Az összes hiány 564.592 kor. 74 fil.

A számvevő javaslata szerint a mutatkozó hiányt 60% pótdóval (eb-

ben az évben 38%, a pótdó, a javaslat szerint tehát 22%-al emelkedni) lehet fedezni. A főszámvevőnek erre vonatkozó indokolással ellátott jelentése, melyet a tanács a költségvetéssel együtt elfogadott, szószerint így szól:

Tekintetes Tanács!

Midőn a mult évben a folyó 1902-ik évi költségeloirányzatot beterjesztettem, rámutattam arra, hogy az általam javaslatba hozott pótdó 54% a nem hogy csökkenne, de remélhetőleg emelkedni fog; fájdalom, ezen kijelentésem megvalósult s az 1903-ik évi költségeloirányzatot beterjesztése alkalmával még nagyobb közönségi pótdó % ot kelti javaslatba hoznom, de ezt tennem kötelesség, mert különben háztartásunkban zavar, s a folyó évben is mar több ízben tapasztalt fizetesképtelenség áll be. Felgyekvésem képezte, s ezen költségeloirányzat készítésénél szabályul szolgál előtem, hogy az az újlettár alapján legyen összeállítva, ezen szabály betartása azonban a tételeknél való eltérést vont maga után, hogy e mi t könyekben lehessen eligazodni, hivatkozás történiük benne ott a hol elkerülhetetlenül szükséges, az 1901. évi zárszámadás tételekre, valamint az 1902. vagyis a folyó évi költségvetés tételére is, ezen zárszámadási es költségvetési tételeire való hivatkozás a költségeloirányzat összeállítását nem kismértékben nehezítette meg. A költségvetés indokolását kepező igazolási mellékletek a belügyminiszterium kívánsága s a tek. bizottsági közgyűlés rendetehez kepest külön füzetben lettek összegyűjtve. Az állandó letéteknél a 3 évi átag szamitást vettem alapul, s lehetőleg szem előtt igyekeztem tartani a közgyűlésnek azon rendelkezését, hogy a vállalatoknál a bevételei a minimális, a kiadásai pedig a maximális összeget vettem fel. — Vegrehajtottam e költségvetés készítésénél s nem feledkeztem el a biz. közgyűlés azon rendelkezésétől, hogy a rendkívüli költségvetés állandó jelegű teteit a rendes költségvetésbe vettem át. Szem előtt tartottam a belügyminiszterium azon rendelkezését is, hogy az ingatlanokra vonatkozó tettei fentartottam azon eseben is, ha nem mint den évben hoz valamely ingatlan jövedelmet. A fentebbiek előrebocsátása után az 1903-ik évi költségeloirányzatot a következőkép javaslom megállapítani:

I. Rendes kiadás	2.541.457	kor.	70	fillér.
„ bevétel	2.237.814	kor.	93	fillér.
Rendes hiány	303.642	kor.	77	fillér.
II. Rendkívüli kiadás	637.258	kor.	77	fillér.
„ bevétel	376.308	kor.	80	fillér.
Rendkívüli hiány	260.949	kor.	97	fillér.
Ehez adva a rendes hiányt	303.642	kor.	77	fillér.
Összes hiány	564.592	kor.	74	fillér.

Az egyenes állami adó, ami a közönségi pótdó alapjául szolgál, az adóügyosztály kimutatása szerint tesz, 938.861 koronát, melyhez viszonyítva a fentebb kitüntetett 564.592 korona költségvetési hiányt, melyet egyéb alap nem létében közönségi pótdóval kell fedeznünk kijő, hogy 1903-ik évre az állami adó után 60% közönségi pótdót vagyunk kénytelenek kivetni. Minthogy a közönségi pótdó % ily nagy, nem kívánom tárgyalás alá venni a belügyminiszteriumnak azon figyelmeztetését, miszerint a pótdó százaléka megállapításánál az összes előirt állami adó bizonyos % a leüttesek, bár elrendelte, hogy ez megfontolás tárgyává téssek azon indokból, mert a kivett állami adókból évközben leírások eszközöltek, mert a pótdók teljes összegükben be nem foynak, a mi a háztartásban, ter-

mészteresén zavart tdez elő. Nem kívánom tárgyalni ezen miniszteri leiratot, mivel annak fogantatása a községi pótdadó százalékat még jobban emelne, pedig a költségvetés realitása az elv gyakorlati alkalmazását megkövetelné.

Egyáltalán nem vizsgáltas városunk közön ségére nézve, hogy Debreczen város községi pótdadója is rohamosan emelkedik, méltán ama kérdés merül fel: mi ennek az oka? Általánosau felelve a kérdésre, ennek oka az, hogy a szükségletek folyton, folyton emelkednek s a f dezetrol pedig másképp gondoskodás nem történvén: a pótdadó százaléka nak kell emelkedni. Nagy terhet ro városunkra maga a kormány is a rendőrségi és adóügyi személyzeti s doogi kiadásoknak a városra való raerőszakolásavat. A községi pótdadó %-a emelkedéséhez nem kismérték ben járult hozzá maga a biz. közgyűlés is akkor, midőn ez év folyamán tetemes ösz szegeket szavazott meg s rendelt felvenni az 1903-ik évi költségvetés terhére s óhajta nám, hogy e tekintetben tartózkodás törté njék. A községi pótdadó % emelkedése ke resendő továbbá abban is, hogy a vá ros vállalatai üzleti pangás miatt kellő mértékben nem jövedelmeznek, holott azok üzembe tartása a kiadásokat megköveteli. Hozzájárult, bár kismértékben a pótdadó % emelkedéséhez az állami egyenes adó csök kenése is. Akkor, midőn nagyjában előso roltam, hogy mi az oka a községi pótdadó % rohamos emelkedésének, kötelességem egy uttal ramutatni arra is: mi módon lehetne azt lejjebb szállítani? Erre két mód ali ren delkezésre: a kiadások apasztása, új be vételi forrásról való gondoskodás: kérdés: van-e ilyen bevételi forrás? igenis van: s ez a Hortobágy jövedelmezőbbé tetele kér désének megoldása; mert míg ez meg nem oldatik, addig a községi pótdadó % csök kenéséről városunkban szó sem lehet, sőt ha és amennyiben újabb kölcsonők szavaztat nak meg minden rendszer nélkül, mint már több ízben történt; ilyen eljárás mellett a pótdadó emelkedésére el kell készülnünk. Egyidejűleg betérjészem az alapok 1903. évi költségelőirányzatát is azon kéréssel, hogy ugy a házi pénztár, mint az alapok előirány zatát a szakbizottságok abból történt meg vizsgálás után a tek. bizottsági közgyűléshez terjeszteni s ezt megelőzőleg annak köz szemlőre leendő kitétele után intézkedni méltóztatassék. Debreczen, 1902. szept. 1. **Boacsik Lajos**, főszámvéző,

A debreczeni sporttér felavatása.

Diszes és előkelő közönség jelenlété ben tegnap vasarnap délután avattak fel a debreczeni Torna és Kerékpáros egyesület nagyszabású sportterét. Nagyszabású országos versennyel kötötték össze a felavatást, a melyre az ország minden részéből jelentek meg versenyzők. A felavatási aktus delu tán 3 órakor kezdődött. Az Egy-tertes zenekarának játéka után Dobieckzy Sándor orsz. képviselő, az egyesület elnöke tartotta meg szép tartalmas beszéddel, melyet lelkesedés sel és nagy tetszéssel fogadott a közönség. Ezután kezdetét vette a verseny, melynek eredménye a következő volt:

I. Kerékpáros megnyitó verseny. I. díj nagyvezűst, II-ik kisezűst, III-ik bronzérem. Első díjat nyert: Háringás Béla (Fővárosi K. E.), másodikat Komjáthy Rezső (Condor K. E.) harmadikat Posszert János. (M. U. E. Sulydobás. I. díjat (egyleti ezüstérmét) nyert Rudolfi Imre (12-03) II. díjat Radó Dezső

(D. T. K. E.) (9-71) III-ik díját Ziffer Sándor Aradi Torna Egyesület (9-51) Első lett: Püspöky Sándor (B. F. V.) második: Posszert János (M. U. E.) harmadik: Komjáthy Dezső (Condor Kerékpár Egyesület.) Első lett: Kovács Sándor a Budai Torna Egyesület tagja, a ki 175 centiméter magosságot ugrott. Második Ziffer Sándor az aradi Torna Egyesület tagja (170.) Harmadik Zsák Zoltán a Hódmezővásárhelyi Torna Egyesület és Csűrös Gyula a D. T. K. E. tagja mindketten 162 cm. ugrottak. Sikfutasban (150 méter) Első Hellmich Miklós, az óbudai torna egyeslet tagja. Második Alt János az aradi torna egyeslet tagja. Harmadik Futó Sándor D T K E. A verseny legéredesebb száma a football match volt Debreczen sportkedvelő közönségének először volt alkalma a nemes mérkőzésben gyönyörködni. A D. T. K. E. és az Egyeteres csapatai küzdöttek egymással két ízben 45—45 perczig. Bar goalt egyik csapat sem csinált, de ügyes rugasáikkal kiváltak a D. T. K. E. részéről: Perczel Miklós, Csűrös Szilárd, Rott János, Balogh István; az Egyeteres részéről: Kabay Károly kapitány. A verseny második része ma folyik le. Délu tán fél 3-kor veszi kezdetét.

Meglőtt gyermek.

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap d. u. a Téglás kerében, Nagy János m. á. v. fűtő 5 éves Béla fia kertjükbé ment szőlőt szedni. A szőlőkarók közt bujkálva tepdoste a szőlőszemeket, mikor egyszerre csak a közeli kertek valamelyikéből örvös hal latszott és Nagy B. jajkiáltással ő-szerogyott. A lövésre es a sikoltásra a gyermek szülői elősiettek és gyermeküket véresen eszmélet ten állapotban találták. A lövés a kis fiut ágyikán találta. A rendőrség itélke désére a fiut a k ó r h á z b a — szállí tották, hol a kezelő orvosok állapotát ve szedelmének tartják, minek folytán a ren dőrség tegnap későn este kihaligatta a meglőtt gyermeket. A nyomozás nagy erélyvel megindult az ösmertetőn tettes kipuhatólása iránt. Lapunk zara e ött értesülünk külön ben, hogy Nagy Béla delelőtt beehalt se bébe.

Jövöheli bűnügyi fő tárgyalások.

Kedden: Bozsolyák Sándor ellen s. t. sértés büntette, Szentkúti Árpád s társa ellen lopás büntette, Nagy Márton s társa ellen lopás büntette, Kovács Zsófia ellen lopás büntette. Szerdán: Gleich Zsigmond ellen sikkaszt. büntette, Székely Mihály s társa ellen közokirathamisítás bünt. ifj. Ker tész (Kóhn) Mórné ellen vétke bukásért, Hassander János Adolf ellen lopás büntette. Szept. hó 11-én Csütörtökön Kemény Emil ellen becsületsértés vétsége, Molnár Imre ellen. g. o. s. t. sértés vétsége. Harsányi Sándor ellen sajtó utján elkövetett becsület sért. vétsége. Szept. hó 12-én Pénteken. Chaniisz Izrael s társa ellen, hamis pénz csalárd használatáért, Zöld Sámuelné s társát ellen lopás büntette, Kun Teréz ellen, gyermekölés büntette, Sarkány Sándor ellen, lopás büntette. Ugyanaznap ítéldhirdetéseik.

Értesítés.

Zivuska Ferencz nének tanárnő magán- óráira való beiratkozásokat szeptember hó 8-tól kezdve fogad el a délutáni órákban. Felkér-tik a közönség, hogy a beiratásokat mennél előbb tegye meg, mert az üres órák száma oly csekély, hogy azok mielőbb le

lesznek foglalva, s azoknak lesz átadva, a kik hamarabb jelentkeztek. Lakás: Szent-Anna utca 6. szám.

Esküvő.

Kraft Sámuel Londonból e hó 9-én d. u. 4 órakor esküszik örök hűséget Weisz He lénnak.

Nyílt levél

a hajdunánási gymnasium „Több diákjához.”

Kedves hajdu testvéreim: A „Debreczen” című lap 166. száma ban egy nyilatkozatot tettetek közzé, mely ben ünnepélyesen azt adjátok tudtara a világnak, hogy nánsi diák tarsaitok közül egyet sem tudnak megfogni gymnasiumunk VII. osztálya részére.

Engedjétek meg, hogy nyilatkozatotok ra a testveri szeretet hangján elmondjam észrevételeimet.

Mindenek előtt bocsássátok meg, hogy bátorokod megkérdezni tőletek:

„Micsoda indok vezetett benneteket, hogy e nyilatkozatot közzetegyétek?”

Volt-e, forgott-e fenn szüksége annak, hogy intézetünk ellen felemeljétek testvéri jobbotokat?

Mire alapítjátok azon kijelentéteket: „Nem hittük volna, hogy a böszörmenyi fő gymnasiumnak diák fogdosokra is van szüksége!”?

Elvarom tő etek, mikép a feltett kérdésekre — sine ira — kellő őszinteséggel megadjátok a feleleteket!

Ezek után hallgassatok meg engemet!

En tanulói kikepeztetéseimet, ha és a mennyiben lehet róla szó, műveltségemet, szóval mindent, a mivel a szellem és erkölcsi élet terén bírok, a hajduböszörmenyi — több mint két százados multa visszatekintő — gymnasiumnak köszönhetem, így megérthetitek, hogy ezen ősi intézményünk höz, melynek emléiről a tudomány s tiszta erkölcs édes és boldogító tejet még tovább szívni el vagyok határozva, — mint szellemi gyermeke az önfeláldozóan tapló édes anyának — igaz szeretettel, változhatlan hálával ragaszkodom; épen azért fajla lom, — minden komoly gondolkodó által éretlennek, vag legalább is meggondolat lannak bélyegezhető kirohanásokatok intéze tünk ellen.

Azt mondjátok: „Szerdán reggel egy ősz idegen mester ember jelent meg a nánsi iskola udvarán és elkezdte kérdezni, hogy vajjon kinek van olyan fia, a ki a VI. osztályt olvégezte, mert szüleit szeretné rábeszélni, hogy Böszörmenybe vigyék a VII. osztályba.”

Ezt tartjátok ti édes testvéreim or szágos botránynak! Erre bazirotátok aztán pöffeszkedő nyilatkozatokat! Ugy vélem, mielőtt a világ elé álltatok az lett volna közeleségtek, hogy megtudakoljátok: nevezett öreg urnak van-e intézetünk vezető ségető, fenntartó testületétől, tanári karától mepbiztatasa arra nézve, hogy VI. osztályt vegzett társaitokhoz hivatató szózatot intézzen.

Nem tettétek! hanem e helyett inté zetünk ellen törtétek! Pedig egyetlen kér dés meggyőzőt volna benneteket, hogy az a különben érdemes öreg ur a maga szakállára dolgozott, vállalkozasa semmi egyéb, mint az ő egyéni, tisztoséges és jó szándéku ténye volt, melyért, nem ő ellene, hanem egy jó hírű s fejlődésben levő test.

Uj üzlet!

Megnyílt **ASZTALOS JÓZSEF** divat és rőfös árak raktára Debreczen, Kossuth utca.

Legnagyobb választék! Legújabb kivitel! Elismert ízlés! Csak elsőrendű gyártmány!

15 forint vásárlás után — még ha részletekben történik is — hazai hírneves írónktól **egy szóp kötésű könyv** díjmentesen. (3-1.)

vérintézet, gymnasiumunk ellen sikra szálltatok, engedjétek meg, de nyíltan megmondom: eljárásokat a tisztességgel nem tartom megegyeztethetőnek.

Lássátok én nem nyugodtam addig, a míg ki nem puhaltam, a ti szerintetek botrányt okozott, még nem oly régen jobb napokat elt öreg urat, s mondhatom nektek, hogy szülőitek bármelyikötököt lelki megnyugvással bocsáthatott volna asztalához és felügyelete alá, az öregnek nem volt más czélja, mint tisztességes díj ellenében tisztességes ellátásra nyerni meg közületek 3 avagy négyet.

De feltéve — de meg nem engedve, — hogy intézetünk vezetősége intézendett volna hívó szöveget VI. osztályt végzett társaitokhoz, még ez sem jogosít fel benneteket, hogy intézetünk ellen e fegyvert használjátok; nem, annyival inkább nem, mert intézetetek egyik vezérfia, hogy dokumentálhassa gymnasiumotok népességét, éppen ily módon igyekezett számotokat a közhatalomban szaporítani; a különbség a két esemény között csupán az hogy a ti — különben lelkes apostolotok — nem náinok hanem Debreczenben halászatot, az ős kollegiumból kizorult lelkekre.

És mi, valamint akkzr, úgy még most sem — mikor ellenünk e meg nem engedett fegyverrel is harcoltok — tartjuk vezérferiatok eljárását megrovandónak.

Mind-ezekhez még kötelességszerűleg meg kell jegyezni, miképpen mi örömmel néztük és láttuk, miként dolgoznak munkás nagyjaitok gymnasiumotok kiépítésén, mert úgy voltunk intézetünkben nevelve s úgy voltunk elhatározva, miképpen azon esetben, ha siker koronázzá elöljáróitok, mindnyájatekat és mindnyájukat örök halára kötelező fardozásait s előbb nyithatjátok meg a tudomány magasabb csarnokait: nálatok és köztetek, vereink, testvereink körében fejezzük be közepiskolai tanulmányainkat.

Sajnos meg kell mondanom, ki kell jelentenem, ti másként gondolkotok, talán másként is neveltetetek!

De igazán szívesen megis az a bánatalom talált, mely soraitok között olvasható. Édes barataim! Hol vettétek ti az erkölcsi bátorságot, hogy intézetükről ily kicsinyölég, oly megvetőleg szóljatok?

Lattatók-e valamikor azt a diszes, messze vidéken párját ritkító monumentális csarnokot, melyet elődeink bőkezű aldozat-készsége a gymnasium és népiskola befogadására emelt, de utóbbi időben a gymnasium czéljaira a maga egészében átengedett?

Szemleltetek valaha e külsejében is tiszteletet parancsoló intézet belső berendezését, szertárát, könyvtárát, melyeknek gyarapítására zugolódás nélkül 10 ezrevel hozza meg újabb időben fentartó testületünk évenként a közadózás utján összehozott aldozatait?

Oh jó lélekkel mondom kedves véreim, ti nem vizsgálotátok s nem gondolkotátok, hanem vakon ellenünk, s intézetünk ellen rontotátok.

De otromba s tiszteletlen támadás olvasható soraitok között intézetünkben működő magasztos hivatásuknak élő szeretett tanáraink ellen is.

Hol vettétek erre a jogot?

Ki oltotta lelketekbe a durvaságot, hogy a tiétekhez hasonló kvalifikációval bíró s eredménnyel buzgólkodó tanárainkról így beszéljétek? Oh borzasztó a gondolat is, de úgy látszik: valaki titeket sugalmazott, bátorított (No már ez nem tétélezhető fel. Szerk.)

Nem folytatom! Tanáraink nem szorultak a gyenge tanítvány védelmére, figyelmen kívül hagyom azért vakmerő s hang-

súlyozom ismételten a tanulói tisztességöl össze nem féro rugdolozástokat, mert hiszem s reménylem miképpen megkaptátok nyegleségtekért illetékes helyről — ha nem is azt, amit érdemlenétek: a vesszőt — de mindenestre a dorgáló, a rosszaló kijelentéseket. —

De úgy látom kedves testvéreim hogy ti könnyen felejtetek, azért emlékeztetlek benneteket pár, még nem olyan régen történt eseményre. Ezek egyike az, miképpen azon időben, midőn intézetetek, — hogy kiméltelen ne legyek, az okokat nem sorolom elő — elvesztette felső osztályára nézve a nyílvánossági jogot, a mi tanáraink testületileg szálltak ki hozzátok s a nyilvánossági jogtól megfosztott osztály növendékeitől ott helyben felvették — ha jól tudom egészen díjtalanul — a magánvizgálatot, ily módon enyhítették meg reátok illetve elődeitekre a felsőség szigorát. És ti az utódok ily módon törlesztitek az elődökkel szemben gyakorolt kegyes tényért hála tartozástok!

Azt is elfelejtettétek, hogy intézetetek vezérő lelke, igazgatója több éven át gymnasiumunkban szerezte meg tudásának gyakorlatának egy bizonyos részét, melynek áldásait — ti boldogok — oly bömertekben élvezhetétek; de nem tartóztathatott fel titeket utatokon az sem, hogy intézetünkben működött és működik jelenben is olyan tanár, kinek ajkáról ti is lelkesedve hallgattátok egykor a tudomány igéit!

Igaz fájdalommal szemléltük mi régóta azt az igyekezetet is — ebben már nem ti vagytok hibásak — hogy gymnasiumotokat a miénk romjain akarták nálatok többen felépíteni.

Fájt a lelkünk a testvértelen és igaztalan támadások miatt de felemelkedtünk s biztunk ügyünk diadalában! Elmondhattuk volna, hogy náinok a hajduság metropoliséban, hol tagadhatatlanul a legtöbb szemlémi és anyagi erő koncentráltot, lehet egyedül méltó helye a Boesky főgymnasiumának.

Nem tettük, hiszen mi gymnasiumunk kiépítésén első sorban helyi és pedig általános és mélyen érzett közszükség miatt buzgólkodtunk. Nézzetek meg adatainkat: Az 1900/901. évben 125, az 1901/902. évben 107, a most megújult tanévben pedig, már eddig 120 helyi növendéke volt, illetve van gymnasiumunknak; azért mi igaz szívevel s őszinte lélekkel örvendünk iskolá-ügyünk fejlődésének! Nem szoltunk rólatok, nem szapultunk soha benneteket! Töletek is ezt vártuk! Csalódtunk...

Kedves testvéreim!

Ezekben kívántam egyelőre nyilatkozatokra észrevételeimet megtenni, szeretettel kérlek szív eljétek meg szavaimat, mert az igazság vezérelte tollamat!

Ne igyekezzetek e testvér városok között az ellentéteket kielesíteni, hiszen nem így tették atyáink.

Fejlesszük, építsük és erősítsük egymás mellett drága intézményünket a mi és a haza javára, mert jöhet idő, a mikor mint a multban, egymásért ha együtt küzdünk és harcrolunk!

Veletek végeztem, de engedjétek meg végül, hogy hozzátok intézett eme levelemben városunk országos képviselője Nagyságos Benedek Janos ur elé egy kérest terjeszsek.

Nagyságos Uram!

Ön kegyes volt ígéretet tenni, hogy teljes erejével munkál közre, hogy legfőbb vágyunk, legfőbb kívánságunk, gymnasiumunk kifejlesztése teljesebbé menjen. Nincs jogom, — mert a körülményeket behatóbban nem ismerhetem — kétségbe vonni, miké-

ezen ügyben Nagyságod eddig is sokat fáradozott, de valóban bantó, hogy legfőbb intézményünk, fejlődésben levő gymnasiumunk ellen intézett támadás éppen azon lapban lát napvilágot, melyen legelső sorban mint főszerkesztő a Nagyságod nagy neve ragyog!

Jól tudom Nagyságos Uram, miképpen bokrós t-endői miatt a lap vezetésében jelentősebb részt nem vehet, de hiszem, miképpen min főszerkesztő bir a felelős szerkesztőre annyi és oly hathatós befolyással miképpen a jövőben megakadályozhatja — és ez az, a mire kérem batorodom — hogy lapjában azon ügy ne rombolassék, melynek építésére Nagyságod félremagyarázhatatlan ígéretet tet!

Dixi et salvavi animam meam!

Egy hajduböszörményi gymnasiumi tanuló.

Kötelességet vélek teljesíteni, midőn ezen „Nyílt levél“-nek, mely a „H.-Böszörmény és vidéke“ tegnapi számában jelent meg, egész terjedelmében tért nyitottam lapunk hasábjain.

Ez a cikk tett figyeimessé az incriminált „nánási levél“-re, mely kikerülte figyelemem, mivel ép akkor jelent meg, midőn én a székely kongresszuson Erdély bérczei közt voltam elfoglalva. Utólag elolvastva az anynyira zokon vett „nánási levél“-et: én azt inkább tréfás jellegű híradásnak találtam; mert ha komolyan mérlegeljük a dolgot lehetetlen feltételezni egy igaz hajduemberről is; hogy a másik hajduváros cultur-intézetének fejlődését ne örömmel lássa és szívéből kívánja. Hisz mindakettő — h. böszörményi és nánási gymnasium — egyaránt a nemzeti erő hatalmas forrása s e vidék büszkesége. Én remélem, hogy mindkét intézetet mielőbb sikerül főgymnasiummá emelnünk, s ez nemcsak pusztá ohajtás, de vidékünknek elengedhetetlen culturális szüksége.

A fenti „nyílt levél“ írója nagyon tragikusan fogja fel azt a pikáns kis levelet, melyből azonban kétségtelenül kirí a főgymnasiumért versengő két város féltékenykedése s némi kis irigykedés. Ezt én helytelenitem, sőt elítélem, ezzel solidaritást nem vállalok.

A mi a „nyílt levél“ hozzám intézett sorait illeti, ezuttal csak ismétlem, miszerint életem egyik czéljál tűztem ki oda törekedni, hogy a hajduböszörményi gymnasium teljes 8 osztályra kiegészítve, főgymnasiummá emeltessek: és pedig nem pusztán halából azért, mert H. Böszörmény város nepe küldött fel az ország törvényhozási termébe; sem nem pusztán kegyelethől azért, mert ugyanis e gymnasium kebeléből táplálkoztaim s gyermekkorom legédesebb emlékei füződnek e tápláló édes anyához: de főképpen és első sorban hazafias kötelességből, mert ezen ország rész tanügyi viszonyait figyelembe véve, feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a debreczeni főgymnasium mellett, mely e vidék tanügyi szükségletét ellátni nem képes: a vidék nagyobb városában s ezek között éppen H. Böszörményben, a régóta virágzó gymnasiumok a magyar protestantismus ezen erős sziklavárai, hivatásuk magaslatára emeltessek.

Benedek János,

a „Debreczen“ főszerkesztője,
H.-Böszörmény város orsz. képviselője.

Adások a pellengéren.

A „Budapesti Közlöny“-ben napról napra garmada számára jelennek meg az árverési hirdetések:

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi stb.

És pontosan meg van írva a hirdetményben a felperes neve, az alperes neve, és természetesen a végrehajtás leendő színhelyének, az alperes lakásának a címe.

Az ilyen árverési hirdetményeket a hivatalos lap egyszerűen háromszor közli, ahhoz képest, hogy kisebb vagy nagyobb becsértékről van szó. A hivatalos lapból a hirdetményeket rendszeren átveszik a többi lapok is: tudniillik a fővárosi lapok a fővárosi árveréseket, a vidékiek pedig az illető vidékbelieket.

E nagy körülményes közhírré tevés, az árveréseknek ez a kidobolása alkalmasint azért történik, hogy a vásárló közönség minden egyes esetről eleve értesítettven az árverésre nagy vonzóközönség gyűljön össze s az árakat kölcsönösen felvívén, az adós holmija minél nagyobb árban adassék el. — Vagyis, más szóval, hogy árverésből az adós minél nagyobb részt törlesztihessen adósságából, s ha már elszedik a vagyonát, legalább minél több tehertől is megszabaduljon.

Ez volna az árverési hirdetményeknek a tulajdonképpeni céljuk. Budapesten azonban, ahol mégis aránylag a legtöbb ingó árverés van, a nagyközönség nem vásárol árverésen, mert igen kínos az, hogy valakinek az elszedett utolsó butoradarabjait megvenni. Csak nagyon elvéve történik, hogy valakinek kedve kerekedik árverésen vásárolni. Budapesten már elfogadott dolog, hogy az árveréseken egy, az árverési hiénák népszerű néven ismeretes embercsoport vásárol össze mindent, természetesen gondja lévén rá, hogy minél alacsonyabb s gyakran a kikiáltási áron is alul nyomott árakon. Ők aztán tovább kereskednek az elköttyevetelt holmival, ami már nem tartozik ide.

A fődolog az, hogy az árverési hirdetményekkel egyáltalában nem éretik el az a cél, hogy az árverésből minél több pénz folyjék be az a lösság törlesztésére, hanem ellenkezőleg, az árverezett butorok és egyébek árából részben az árverési hiénák összetartása folytán, az eljárási költségek is többnyire alig fedeződnek. Az adós pedig az árverés következtében hajléktalanná lesz, anélkül, hogy adóssága csak részben is fogyott volna. Mert hiszen magától érthető dolog, hogy akinek annyi butora s más holmija van, hogy az árverések rendkívül csekély vételárfolyama mellett is e butorok elárveréséből az adósság valóban kifizethető lenne: azok az emberek nem engedik árverésig jutni a dolgát, hanem kiegyenlítik a tartozásukat másként. Van ugyan elvéve egy-két nagyobb árverés is, de általában csaknem mindig a szegényebb osztály butorait ütik dobra, de csekély összegekért, amelyekért valóban nem érdemes egzisztenciáikat tönkretenni.

Ezért volna égető szükség a homessteadra, a kis parasztagazda, valamint a városi kisember utolsó menedékének, annak a darab földnek, vískónak, vagy annak a szerény lakásberendezésnek és felülteni való ruhának a védelmére, a hitelezők ellen. Ha dúsgazdag főurak hitbizományait védi és fejleszti az állam, százszorosán kötelessége volna a kis embereknek e kicsiny mentővárait hataimas védő szárnyai venni. Hiszen, Istenem, adósságba keveredni s aztán elmerülni az adósságokban a mai nyomorúságos kereseti viszonyok között nem is oly csudálatos dolog; aránylag csak igen ritka eset a rosszhiszemű eladósodás s a legtöbb szegény családot igazán alig lehet bűnösnek mondani, vagy erkölcsi elzüllöttséggel vádolni azért, mert nem bír kieviczkelni az adósságából.

D: ha hiába sürgetjük a végső tulajdon

állami védelmét, ha az árverési hirdetmények napról-napra következetesen huszával-harminczával, ötvenével jelennek meg a hivatalos lapban, legalább ne látnók ezekben a hirdetményekben mindig mindenütt kérelmetlenül kiírva az árverést szenvedő családok neveit.

Eleg volna, ha — mint arról már szó is volt — az árverési hirdetmények csupán az árverés helyét, idejét és tárgyait közölnek s nem állítanak egyúttal pellengérré a családot, amelynek ugys elveszik a butorait a hitelezők. Minek azt az egész világnak hivatalosan kidobolni?

X. Y.-nak elárverezik a butorait. Képzhetik, mekkora most náluk a kétségbeesés. Micsoda jelenetek vannak! Az apa hogy futkos fűhöz fához pénz után, az anya hogy tepi sirva a haját, mert nem tudják előkeríteni a pénzt. Aztán elviszik a butorokat, a holmijokat s az egész család kint lesz az utcán, koldusbotra jut, hajléktalanul lesz, elzüllik. A gyermekek is elzülnek, a fiuk is, meg a leányok is.

Mindezt a hivatalos lap adja tudtul a nagyközönségnek. Meg a napilapok, amelyek átveszik tőle az árverési hirdetményeket. Hát emberséges dolog ezt így pellengérré állítani azokat az amugy is szerencsétlen embereket és családokat?

Felhívjuk az illetékes körök figyelmét erre a nyilvánvaló embertelenségre s kérjük laptársainkat, hogy adjanak jó példát a hivatalos lapnak és ne közöljék többé az árverési hirdetményeket. Vagy pedig, ha már mindenáron akarják közölni, legalább csak az árverés helyét, idejét és tárgyait közöljék, s ne állítsak egyszersmind szegénypadra névszerint is az embereket és családokat, a kiket az árverés földönfutókká tesz.

A közönség köréből.*)

Utóhang a debreczeni ref. lelkesválasztáshoz.

Dr. Varga Lajos ur a következő cikk közlésére kérte föl lapunk főszerkesztőjét:

A Debreczeni Protestáns Lap e hó 6-ikán megjelent számában Külfölelék címmel hirt hoz a mult hó 30-ikán lezajlott debreczeni lelkesválasztásról is. A hirdás az említett lap dolga, azonban a hirdással kapcsolatban kalapot emel egy férfi előtt, a ki a legközelebbi képviselőválasztás alkalmával egyik helybéli politikai pártnak jelölje volt. Ebből a megtiszteltetésből még nem ismerem magamra, abból sem, hogy az illető férfi nevét az elismerés babékoszorujaival ekesíti a t. Protestáns Lap. Hanem a V. L. megrövidített elnevezés elosztatja minden kétségemet az iránt, hogy az a bizonyos férfi — én vagyok.

Már most engedje meg a Debreczeni Prot. Lap, hogy egy óriási nagy tevedéséről felvilágosítsam s hogy a reám rakott babékoszort én magam hártam el magamról. Mert a legnagyobb tevedés az, mintha az a férfi, a ki mellett a lelkesválasztás alkalmával állást foglaltam: dr. Baltazár Dezső h. szoboszlói lelkész ur nem egy azon politikai táborhoz tartoznék. Ellenkezőleg t. Prot. Lap! Dr. Baltazár Dezső ur igenis velem egy azon függetlenségi párthoz tartozik, mely Kossuth Lajos örökvilágosságu nyomdokain haladva küzd tántoríthatatlanul a Haza boldogságáért. Sőt én dr. Baltazár Dezső urat a függetlenségi párt olyan erős és tántoríthatatlan bajnokának tudom és tevé-

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

kintem, a ki az által, hogy a multban elfoglalt, éveken át lelkiismeretesen betöltött nevelői állása közben is nemcsak megőrizte, de megerősítette politikai elveit s az által, hogy a hivatali ranglétrán reá váró fényes előmenetelt magától eltaszította csak azért hogy szentséges politikai elveit és meggyőződését elhallgattatni ne legyen kénytelen: mondom ezek által tűzpróbát állott ki s épen ezek miatt politikailag is vezérszerepre hivatott egyéniség.

Engem azonban — csakugyan — nem a politika vezérelt, hanem egyházunk, gyülekezetünk jól felfogott érdeke s a választás ismeretes kimenetele után is egyénileg nyugodt vagyok, mert üdvös közczélért küzdöttem, ennek tudata pedig a bukás érzetében is felemelendő.

Remélem, hogy a Debr. Prot. Lap tévedését siet helyreigazítani s ez által a maga részéről is hozzájárul a vele — eddig — hasonló nézetten levőknek felvilágosításához és a sokak részéről élesztett meggyanúsítás elnémitásához.

Debreczen, 1902. szept. 8.

Dr. Varga Lajos.

CSARNOK.

Vaterloo.

Ereckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríc Pál.

Mint valami tábornokok úgy áldogáltak ott, bírálgatván a poroszok fekvését a falvak körül, a kertekben, a gyepek mögött, melyek hatlab magasak is voltak ezen a vidéken. Ligny és Saint-Amand községek közé különösen nagyszámu ágyut szegeztek ki. A bronz ragyogott a napsugaritól és különféleképpen hangolt bennünket.

Czebede nyilatkozott legelebb.
— Megvagyok győződve, hogy elsáncolták magokat és mar tegnap este kikellett volna verni őket a falvakból. Ma nagy vérontással verhetjük ki őket a gyepek mezől, de hátha még a császár is — szokása szerint — gondol valami merészet.

Az öreg katonák ekként fecsegték és az ujonczok szentírásként nyelték minden szavukat.

Majd főzni kezdtünk.
Hét óratájt már megállapodtunk abban, hogy a döntő csatát Saint Amandnál, a jobbra balra fekvő falvak gyepeinél vívjuk meg. Közepen vaskos torony emelkedett ki. A falu mögött, az ut kanyarulatnál még néhány haz fekdűt és itten köcsömó is volt halomra hanyva. Magok a tiszturak is odanyilatkoztak hogy itt fogunk összecsapni.

A mi csapataink Charleroi felől vonultak fel. És a rónaságon terjeszkedtek ki, gyalogság, mint a lovasság. Ez a sereg magába foglalta a Vandannes-féle hadtestet és a Gerard-féle hadosztályt. Ezernyi sisak ragyogott a napfényben. Buche Jancsi mellett állott és így sóhajtott:

— Ó, ó . . . nézd csak Józsi, mindig többen és többen gyülekeznek mint csak a poczkok . . .

Megszámlálhatatlan szurony ragyogott felénk.

A poroszok csak úgy ömlöttek a falvakból, melyeknek szélén a szélmalomk messze tüntek ki.

Ez a mozgolódás nyolcz óráig tartott. Egyikünk sem volt éhes, azért mégis falatoztunk, mert ha a harc egyszer megkezdődött ekkor, jöttünk, két napig is hajszolhatnak bennünket betevő falat nélkül.

— Folyt. köv. —

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Tisztelettel értesitem

a n. é. közönséget, hogy Piacz u. 38 sz. a. fennálló térfi szabó és ruhatisztító műhelyemet Batthányi u. 15 sz. a. lakásomra helyeztem át. A midőn ezt a t. közönség szíves tudomására hozni szerencsém van, megköszönöm az eddig szíves pártfogást amelyben részesíteni a jövőben is méltóztassék. Tisztelettel **Hubay György** férfiszabó és ruha tisztító Batthányi u. 15.

Ermelléki asztali bor

— H. K. Szentimrei, 1901 évi termés — hordószámra eladó Arany János-ú. 3 sz.

Ellátásra. Egy intelligens gyermektelen családnál 2 tanuló (külön szoba és ellátásra) mérsékelt ár mellett elfogadtatik.

A Vámospéresi határon a Halápon

dűlő. mintegy 40 hold föld rajta levő épületekkel eladó vagy kiadó. Értekezhetni a kiadóhivatásban.

10 hectoliter tisztán

kezelt bor eladó József kir. hg. u. 9.

Akácza 150 darab 3

és 4 méteres haszonfának, továbbá 50 db. kerítés oszlop eladó. József kir. hg. u. 9.

Corepetitor izraelita

felvétetik 2. elemistához. Czim a kiadóban

10 korona ajándékot

kap az, ki egy közigazgatási tanfolyam hallgatójának a d. e. órákra 30—40 koronás irodai foglalkozást keres. Czim a kiadóhivatásban.

Csere kerestetik.

Szomolnoki (Szepesmegye) intelligens zsidó család 13 éves leány helyett megfelelő cserét keres. Czim a kiadóhivatásban.

Jó ellátás. Egy intelligens izr. gyermektelen családnál 2 fiatal ember teljes ellátást kaphat mérsékelt árban.

Két szoba iroda helyiségnek alkalmas, esetleg magános uraknak lakásnak Széchenyi-u. 12. sz. azonnal kiadó. — Ugyanott egy nagyobb Wertheim pénzszekrény jutányos árban eladó.

Mamsell ki önálló

munkásnő és finom izléssel bír, azonnali belépésre kerestetik. Kohn Katicza divatárúsnő Pécsen.

Egy csinosan betorozott szoba külön bejarattal minden órán kiadó Verbőczy u. 4.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedrő” használata által. Egy doboz 40 ft. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón

Teke asztal. Jó karban

levő ujonnan behuzott tekeasztal (Billiard) jutányos árban eladó. Bővebb felvilágosítást ad Bardos Géza, Közgazdasági bank.

Helyi ipar!

Kossuth ünnepélyre, kivilágításhoz. és a lampionos menethez

Kossuth Lajos 1848 iki arczképével ellátott 30 cm. átmérőjű nemzetiszínű

papir lámpákat

darabja, teljes felszereléssel 70 fillérért készít bármely nagymennyiségben

Dávidházy Kálmán

könyvkötő és díszműves fűvészkert utca 9.

Megrendelések 15-éig fogadtatnak el. **Minta** az üzlethelyiségben **megtekinthető.** — Tömeges rendelésnél **engedmény.**

Csemege szőlő eladás.**Az „Erzsébet“**

szőlőtelep elárúító helyiségében (főpiacz. 29 sz. Debreczen vendéglő mellett) **kitűnő PASSATUTTI és CHASSELÁS szőlő napiárakon.**

Oportó

kosaranként való vásárlásnál különként 14 kr-ával kapható.

Minden külföldinél jobbak és olcsóbbak!**a „Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság“**

aranyéremmel kitüntetett ék szerkezetű, erőátételes

Borsajtói és Szőlőüző!

Eladás egyedül a gyártelepen: (12-6.)

Péterfia végén, a hadházi utcában.**ÜZLETI KÖNYVEK,**

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan

kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárában.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerárája és illatszerraktára DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.